

Posudek
Diplomové práce Jana Sládka
Město a venkov: mapování dynamiky

Tématem diplomové práce Jana Sládka je diskuse sociokulturních rozdílů mezi obyvateli venkova a měst v České republice. Autor hledá odpověď na otázku, který ze tří v sociologické a sociálně geografické literatuře uváděných modelových představ o povaze těchto rozdílů nejlépe vystihuje naši současnou situaci. Jde o modely dichotomický, konvergenční a kontinuitní.

Práce v rozsahu 77 stran textu a dalších stran seznamu literatury a pěti tabulek je rozdělena, kromě úvodu a závěru do pěti kapitol, které se postupně zabývají 1. pojmy města a venkova, 2. uvedenými třemi přístupy k interpretaci vztahů mezi městem a venkovem v dílech vybraných klasiků starší i současné světové sociologie, 3. diskusí téže problematiky v dílech vybraných českých sociologů, 4. problematikou urbanizace – základními pojmy a fázemi tohoto procesu, jakož i charakterizací poválečného vývoje osídlení českých zemí. Nakonec, v části 5, analyzuje Jan Sládek data z výzkumu Aktér 2005 a zjišťuje, zda a do jaké míry se u sledovaného vzorku obyvatel venkovských a městských sídel různé velikosti projevují rozdíly v jejich postojích a sociálním chování, z nichž by bylo možné vyvodit závěry o existenci či neexistenci sociokulturních rozdílů mezi venkovem a městem v současné ČR.

Jan Sládek prokazuje v této studii důvěrnou znalost základních děl klasické i soudobé světové a domácí sociologické literatury, která se k uvedené problematice vyslovuje, a kultivovaným způsobem ji interpretuje. Kapitoly II a III, kde tak činí, jsou podle mého mínění velmi kvalitními a nejhodnotnějšími částmi diplomové práce. Přehledová kapitola I procházející v rychlém sledu základní pojmový a terminologický aparát potřebný k odborné diskusi vztahu města a venkova v širším než jen sociologickém rámci je ve srovnání s oběma následujícími oddíly méně propracovaná. Vyžadovala by podrobnější vhled do

přístupu oborů, kterých se dotýká – sociální geografie, statistiky, veřejné správy, urbanismu, a tudíž i zřejmě větší prostor. Osvěžující je ovšem vstup do této kapitoly, který ilustruje na několika příkladech vidění města a venkova očima běžných lidí - neodborníků. Přehledový charakter má také dobře zpracovaná kapitola IV zabývající se urbanizací, nejprve z teoretického hlediska a v závěru pak jejím průběhem v českých zemích. V závěrečné, na empirii založené kapitole VI prokazuje Jan Sládek schopnost kompetentním způsobem zpracovat, interpretovat a prezentovat datový materiál. Závěry, k nimž na základě dat dochází, zejména upozornění na význam regionálního kontextu při vysvětlení sociokulturních rozdílů mezi obyvateli města a venkova v ČR, jsou zřejmě správné a odpovídají poznatkům zjištěným i v jiných studiích.

Práce, která si ve svém názvu uložila úkol mapovat dynamiku vztahů mezi městem a venkovem, by si ovšem zasloužila širší empirickou základnu než byl tento jediný výzkum. V soudobé české sociologické produkci by se našla řada dalších výzkumů, které by bylo možné z hlediska sledované problematiky využít a případně sekundárně analyzovat. V úvodní části studie mohla být pro základní informaci využita i existující statistická data o struktuře osídlení ČR a struktuře obyvatelstva v sídlech různých velikostních kategorií a typů. Znamenalo by to ovšem zvětšení rozsahu diplomové práce a více času věnovaného jejímu zpracování.

Stylisticky je práce obratná a je psána velmi hezkým jazykem.

Diplomovou práci Jana Sládka doporučuji přijmout k obhajobě. Hodnotím ji klasifikací „velmi dobrá.“

Michal Illner

Michal Illner

12. 9. 2007